

Ds. H. Hofman, Dankdag 1961 te Schiedam

Toespraak in de middagpauze

Van de twee en dertig jaar dat ik hier in Schiedam ben, meen ik dat het maar ene keer voorgevallen is dat ik op een bid- of dankdag in de pauze zelf een ogenblik heb gesproken. Dat is dan geweest die gelegenheid na de oorlog. In de oorlog is het geweest dat ik in zeer grote ellende geweest ben naar aanleiding dat ik had gelezen het boek Mijn Kamp. Toen begreep ik dat als het was dat Duitsland de gelegenheid had en wereldveroveraar werd, dan ging de bijbel van de kansel en dan kwam daar voor in de plaats Mijn Kamp. Dat heeft mij toen dermate aangegrepen dat ik naar ik meen in geen drie nachten uit de kleren geweest ben. Ik heb die dagen doorgebracht vastende en biddende en God aanlopende als een waterstroom. En toen is daar gebeurd dat God mij liet zien dat heel dat machtige grote Duitsland als een kaartenhuis in elkander zou zakken. Daar waren deze woorden bij: een snelle afloop als der wateren. Dat heeft mij toen een grote blijdschap bezorgd, maar toen is de vraag in mij gaan werken: aanbiddelijk God, als dat dan zijn beslag gekregen heeft en de macht des vijands is verbroken, mag er dan nog wat overblijven voor Uw Kerk en Gemeente. Daarin heeft Hij mij toen ook beantwoord, maar op zulk een wijze: daar kwam een zwarte nacht op, dat was niet plaatselijk maar over de lengte en breedte der aarde. En daar waren deze woorden bij dat was het beest, opkomende uit de aarde. Wat mij toen zeer heeft ontroerd en beroerd want ik had gehoopt en gedacht dat bij zulk een vreselijke wereldoorlog er soms nog wat overbleef voor Christus en Zijn gemeente. En nu zou dat de afloop zijn. Dus de oorlog is geëindigd, en toen de oorlog geëindigd was heb ik mij op al de christelijke bladen die er waren geabonneerd. Ik wenste te weten hoe het in ons vaderland opstond. En toen, ik spreek nu niet van sommige goede en leerzame artikelen in die bladen, maar het loopt over de geest die daar werkende was. En toen bemerkte ik tot mijn verbazing en schrik dat de algemene geest was: 'wij moeten doen'. Dus geen genadewerk, maar het doen van een mens. En nu weten wij uit oud en nieuw testament wat die afloop is als een mens gaat doen. Hetzij hij het doet met de Wet, hetzij hij het doet met het Evangelie. Kortom, wat of dat de mens doet loopt uit op eigen 'ik'. Toen ik dat eenmaal wist heb ik al de bladen afgezegd en heb in de grootste moedeloosheid neergezeten.

Waartoe was mij hier dit leven dat ik dat nu moest zien en aanschouwen. Alles wat in mij is heeft gejammerd. Dat heeft gelopen tot op een morgen dat ik van ziekenbezoek terugkwam en tegen dat ik thuis was dacht ik: ik haal het niet tot huis toe. Het is dan gebeurd, ik ben thuis gekomen en ben daar met kleren aan neergevallen op de divan. En zo als ik daar neerval, ten einde, daar opent zich het gehele dertiende hoofdstuk uit de Openbaring van Johannes. Dat loopt over het beest dat opgekomen is uit de zee, maar wat een dodelijke wonde had gekregen. En dan is er sprake van een ander beest, wat opwam uit de aarde, dat is uit de aardsgezindheid. Het eerste was opgekomen uit de volkerenzee toen het Evangelie was verkondigd. Wij lezen al bij Johannes: de antichrist komt en hij is alrede gekomen. De antichrist is voortgekomen uit de christelijke kerk en de grondslag lezen wij inzonderheid in de brief aan de Galaten, nl. dat bij het volkomen werk van Christus iets bij gedaan moet worden, anders is men geen goed christen. Daar moest men bij doen onderhoudingen van dagen, weken, maanden, jaren, men moest zich laten besnijden, onthouden van spijs en drank. Dat is de grondslag van de antichrist. Dat men bij het werk van Christus eigen werken gaat doen. Wat tot volle openbaring ten laatste gekomen is in de kerk van Rome, waar de Paus zat als een stedehouder en alzo de plaats van Christus innam. Totdat in de tijd van de reformatie dat beest een dodelijke wonde had opgelopen. En nu is daar verder sprake van een ander beest opgekomen uit de aarde, dat is, zeiden wij, uit de aardsgezindheid. Dat beest zag niet zo wreed als dat eerste dier, want het was een pardel gelijk, voeten eens beers. Maar dit tweede beest was anders, die had lamshoornen. Vanmorgen haalden wij nog aan: ik zag een lam:

staande als geslacht in het midden des troons. Zo ziet dat dus daarop dat daar zou komen een nabootsing van Christus en van Zijn werk.

Dat wordt voorgesteld door het beest met lamshoornen. Heel dat hoofdstuk is in die tijd, ik wil daar nu niet verder over spreken, open gekomen. Ik heb toen, ik meen dat het dankdag 1945 was of biddag 1946, in de pauze een weinig over deze zaken gesproken.

Nu hebben al die jaren van 1946 af die zaken in mij gewoond, heb ik nagekeken door allerhande omstandigheden ben ik daar bij tijd en gelegenheid apart en in het bijzonder bij bepaald, heb daar uit gezien waar ik anders geen acht op zou hebben geslagen, dat dat beest zodanig een nabootsing is van het lam Gods, dat men zou zeggen: het is net echt, echt zuiver. Maar een zaak wordt er in gemist en dat is: de eer van God en de liefde tot de naaste. Daarom, alle werk dat er is waar die twee zaken niet zijn, nl. dat het is tot eer van God alsook tot stichting van de naaste en in de liefde, dat is niet van het ware en echte stempel, dat zijn geen gaven der genade uit het Hemelhof, maar zijn niet anders dan werkingen en vruchten van dat beest dat opgekomen is uit de aarde. Die bootst na. En zodoende

is het nu zover gekomen, de laatste twee jaren heb ik niet anders gezien als ik zag met open ogen aan heel de ondergang, niet alleen van ons vaderland, maar ik zag ook niets anders dan de ondergang van heel de kerk. Want dat beest heeft alles gemobiliseerd, heeft alles bij de hand, de pers, de kerken, tot zelfs radio, televisie, noem maar op, en overal de vingers achter met de bedoeling dat en aan de Naam en aan de zaak van Jezus Christus niet meer zou gedacht worden.

Daarom heb ik over de aarde gegaan deze twee jaren als een stervende. Dan zeide ik: God, ik hoor hier niet. Dan liep ik: ik ben o Heer een vreemdeling hier beneen. Neem mij weg, want ik ben niet beter dan mijne vaderen. Waartoe moet ik dat aanschouwen, ik ben de man die ellende gezien heeft door de roede Uwer verbolgenheid. Maar dan begreep ik uit allerhande omstandigheden die er waren, dat het Zijn wil was, dat ik hier oppakte, dat ik hier zou dragen. Ik heb dat gedaan zo goed en kwaad als het ging, want wij zijn hier mens. En nu zegt Paulus: ik vermag alle dingen door Christus, Die mij kracht geeft. Maar als daar niet is van de heerschappij der genade, wie zijn wij, wat een grote nietelingen. Dan raakte dit mij het meest dat ik begreep: hoe of ik spreek, hoe ik ook doe, ik ben wet van plan geweest om stukken in bladen te gaan schrijven, het is toch allemaal voor niets.

Daar is niets aan te doen, die zaak is niet te stuiten, het moet zijn loop hebben. En zo is dat gegaan tot nu deze zomer, ik moest alles als in Zijn hand overgeven, aan de binnenkant of dat soms, ja men zegt wel eens: de stukken erbij hangen. Of dat ik een kapot hart had. Ik zag de jeugd en daar is toch geen houden aan; alle mensen hebben in deze tijd gelijk, men heeft eigen weg gekozen en in 1795 Christus Zijn rechten ontzegd als Koning van Zijn Kerk en ook als Heer en Meester in Nederland. En daaruit de bittere en de wrange vruchten.

En daar kon ik nu niets aan doen. Wat men soms nog vermeent te doen, ja nu, het gaat niet. Dan blijft er alleen over, om God aan te roepen en Hem aan te hangen.

Nu was het deze zomer dat op een zondagmorgen zonder dat ik enige gedachte ergens in had, zat ik met mijn handen onder mijn hoofd, alleen, te zuchten: God, zouden wij nog iets van Uw hand mogen ontvangen daar wij deze dag dan over mogen spreken. En terwijl ik daar zo neer gezeten was, daar komt opeens met nadruk dat Johannes een rietstaf gegeven werd, een meetroede gelijk, en dat daarbij was, dat hij moest meten de tempel, het altaar en degenen die daarin aanbidden. Maar met nadruk: meet de voorhof niet, want die is gegeven tot vertreding der heidenen, en die zal dezelve stad Jeruzalem vertreden twee en veertig maanden. Toen ging daar zulk een gemene blijdschap aan het werken om zulk een geweldige ruimte, maar ik was de zaak in zijn geheel niet goed machtig. Want wij moeten overal licht in krijgen. Dus heb ik die morgen dan zo eenvoudig en bescheiden mogelijk gesproken over die woorden. Maar in mijn ziel bleef werkende, want dat sloot uiteindelijk in, dat God partij trok voor het zijne. Voor de tempel, voor het altaar, de arbeid van Christus. Voor degenen die daarin aanbidden,

dus tot de minste zuchters toe die Hem erkennen. Maar godsdienst en wat daar buiten staat, neen, dat niet, dat is gegeven tot vertreding. Toen heeft dat mij in arbeid gebracht, want ik ging begrijpen: God, U bedoelt daar iets mee. Vandaar is dat een arbeid geworden van enige weken. Daar gebeurt het op een dinsdagmiddag terwijl ik in de stad liep op ziekenbezoek, dat opeens dat vers in mij aan het zingen gaat: Gans Sion was verheugd, en juicht o Heer, van vreugd, met Juda's docht'renscharen, wanneer 't de blijde maren Uws oordeels had gehoord; Want Gij heerst ongestoord, en toont Uw macht alom, ver boven 't godendom, 't welk siddert voor Uw woord. En daar komt weer die blijdschap van die zondag, die lag beslag op mijn gehele zijn en wezen en tegelijkertijd daarbij: menigte, menigte in het dal der dorswagene, want de Heere zal zich opmaken in het dal der dorswagene. De zon en maan zijn zwart geworden en de sterren hebben haar schijnsel ingetrokken, want de Heere zal uit Sion brullen, uit Jeruzalem zijn stem verheffen. Doch Hij zal de toevlucht Zijns volks en de sterkte der kinderen Israëls zijn. Toen verstond ik waaruit mijn blijdschap was. Want wij lezen in dat vers van het godendom, hetwelk siddert voor Uw woord. Nu weten wij wel, dat het geen Baals zijn, geen Asteroths, want dat zijn poppen, die zijn van hout, steen, ijzer, koper of hoe dan ook. Maar God sprak: de mens is geworden als Onzer een, in verbeelding ook God. En daar Hij Zich nu zou opmaken, zo zou men gaan sidderen voor Zijn woord. En ik begreep: dat is nu de uitkomst, dat die God Zich opmaakt.

Nu zal dat ernstig wezen: menigte, menigte in het dal der dorswagene, want de Heere zal Zich opmaken in het dal der dorswagene. Maar denkt eens in: nu zou Zijn Majesteits heerlijkheid zodanig zijn, dewijl de zon is gegeven tot heerschappij des daags, de maan gegeven is tot heerlijkheid des nachts, ook de sterren en de planeten, dan zou Hij zulk een Majesteit bewijzen, dat de zon als het ware duister was, de maan als geen schijnsel gaf, de sterren ophielden. Zodanig zou Zijn Majesteit blinken. Dat wat Hij gegeven had tot heerschappij des daags en des nachts als niets zou zijn voor Zijn heerlijkheid. En als nu die God Zijn heerlijkheid en majesteit bewees, zou daaruit orde op zaken kunnen komen. Als Hij het opnam voor Zijn lieve Zoon. Dat Hij zou brullen uit Sion, uit Jeruzalem Zijn stem verheffen. Want de Heere zal de toevlucht Zijns volks zijn, de sterkte zijn van de kinderen Israëls.

Toen is het zo wonderlijk geworden, want daar heb ik vernomen het geruis van Zijn voetstappen, en in mijn ziel klonk: 'Ziet Ik kom'.

Ik heb Zijn komst met blijdschap aangenomen en tegemoet gezien. Dat zou dan zijn de uitkomst en de herstelling, de verbreking van de ganse macht des duivels en de heerschappij van dat beest. Daar is in mij gaan werken, dat dan die gezegende Koning weer geëerd zou worden, dan zou het wezen dat er weer vrede in het land kon wonen. Daar buiten niet.

Zodoende was mijn ziel vervuld met blijdschap. En vanwege die blijdschap die er was: God des levens - die Koning het leven, ik zag niet anders dan het leven. Als Hij Zich bewijst, ziet, hier ben Ik, dan was dat alleen de uitkomst. Daar moet alles voor vallen, alle godendom, heel de macht des duivels, heel de macht van het beest, alles zo zich dat nu heeft ontwikkeld en opgebouwd tot een verheven Babel. Het moet alles vallen.

Maar ja, daar is het zondag, dus de zondag is hier gepasseerd. Het was groot dat ik dat in blijdschap had aangenomen, maar 's-avonds valt er een pak en last op mij, want ja, ik had Zijn voetstappen vernomen, maar wanneer zou die dag komen. Toen is het geweest als of er een last op me is gaan werken van wel duizenden kilo's. Het was zondagavond, ik ben ten laatste naar bed gegaan. Van slapen kwam niet. 's-Maandagsmorgen was ik helemaal van streek, dat ik zei, ik ga maar alleen in de voorkamer. Ik heb mij opgesloten en heb daar op de grond gelegen om belijdenis te doen van onze zonden en van des volks misdaden. Die nacht was het ook zo. Dinsdags, ja ik moest toch naar Rotterdam, dus toen het ten laatste tijd was, ben ik maar gegaan. Daar was op mij aan het werken: Die in de schuilplaats des Allerhoogsten is gezeten, dien zal gegeven worden om te vernachten in de schaduw des Almachtigen.

Daar heb ik die avond over gesproken, dat dat het enigste was, die schuilplaats, om daar een thuis in te hebben voor de komende vloed die toch te verwachten was.

Ik ben thuis gekomen, heel de nacht tobben, en daar is het woensdagmorgen. Ik was gewoonweg een gebroken mens. Dus maar weer in de eenzaamheid en heb daar belijdenis liggen doen: wij hebben gezondigd, wij en onze vaderen. Ik heb mijn schuld en zonde liggen belijden en van heel de boel en gevraagd: mag ik boeteling wezen voor mijzelf, voor mijn gezin, familie, voor onze gemeenschappen, voor mijn volk? Mag ik zo aan Uw voeten liggen? En toen was het: gaat niet de mens als in een beeld daarheen?, en zag ik heel ons volk daarhenen gaan in de afval van Hem. Oren, maar hoorden niet. Ogen, maar zagen niet. Een hart, men merkte niet op. Alsof God dat aanwees: en zo is uw volk. En in mijn hart was het: Och, had naar Mijn raad zich Mijn volk gedragen! Och, had Isrels zaad, op mijn effen paan, ij'vrig willen gaan, naar Mijn welbehagen. Want Ik had hun dan tot spijs, vette tarw' doen groeien, en het ten bewijs, hoe Ik u kon voen, honingbeken doen uit de rotsen vloeien. En nu lag mijn ademtocht als ik alles daar zo heen zag gaan als in een beeld, daarin: Hoor mijn gebed, mijn bang geroep, o Heer, daar 'k schreiend U mijn leed vertoon; Ik, die bij U als vreemdeling verkeer, en hier, gelijk mijn vaders woon.

Zodoende is die dag voorbij gegaan. Ik moest hier 's-avonds voorgaan, daar was niets aan te doen. Dus gebedeld: och, wilt U mij dan sterken, genade geven dat ik toch onder die mensen mag verkeren. En toen is er op mij gaan werken uit Zefanja: Doorzoekt uzelfen nauw, ja, doorzoekt nauw, gij volk, dat met geen lust bevangen wordt; eer het besluit bare (gelijk kaf gaat de dag voorbij), terwijl de hittigheid van des Heeren toorn over ulieden nog niet komt, terwijl de dag van de toorn des Heeren over ulieden nog niet komt. Die er bij geweest zijn weten hoe ik die avond ben geweest en heb gesproken.

Mijn krachten waren ten einde, dus ze hebben mij thuis gebracht. Ik was een gebroken mens. Want het is geen kleinigheid! Hier heeft Christus gewoond en getroond, en als dan ziet dat er geen plaats meer is voor Hem. En dan een God die de zonde haat en straft en Die Zijn Zoon mint, die zichzelf dood geliefd heeft om zondaren zalig te maken. En dat die God van zijn recht geen afstand kan doen en partij trekt voor zijn zoon ten koste van alles. Dan is het geen wonder dat je ten laatste niet meer kan van verdriet, van jammer en van nood.

Ik ben thuis gekomen, dus naar bed. Toen heb ik van uitputting een ogenblik geslapen. Hoelang weet ik niet. Maar ik ben ontwaakt door het geruis van mijn hart met de gedachte hoe die dag geweest was, hoe ik 's-avonds had gesproken. En terwijl ik daarover nog vol gedachten ben, is daar zulk een majesteit van God over mij dat ik ben met mijn hoofd in het kussen gekropen want ik had geen gelegenheid meer om van bed te gaan en op mijn knieën te gaan zitten. Dus, ik heb daar gelegen, alles wat aan mij was schudde van aandoening. En terwijl daar van Gods Majesteit is (ik kan dat onder geen andere bewoordingen brengen), daar zie ik dat Zijn toorn en gramschap dermate was ontstoken als een vuur waar geen blussen aan was, dat ik dacht niet anders dan dat het einde van alle vlees van geheel Holland nu was gekomen. En toen had ik niets in te brengen. Daar hadden wij het met elkander naar gemaakt. Dus hand op de mond, zwijgen. Nu moet men mij goed verstaan, ik was overreed van de billijkheid van wat God deed en had niets te zeggen. Nu ligt er wel hoop en verwachting, maar daar was zulk een Majesteit van God over mij, dat ik durfde niet een woord te zeggen en heb gebogen. Maar toen is daar geschied terwijl ik daar lag en overreed was, daar gaat God openen dat Zijn toorn billijk en rechtvaardig was. Daar brengt Hij mij rechtstreeks bij wat er hier in Nederland nu gebeurde met Zijn heilig Kind Jezus. Want wij kijken als mensen, daartoe ben ik en is iedereen geneigd, op de goddeloosheid die er is, wat er in Nederland gebeurt, wat er plaats vind bij de jeugd, dat het gewoonweg is een schandaliteit op alle terrein, dat men moet zeggen, waar moet het heen, wat een wereld wat een wereld. Dan kijken wij soms nog naar godsdienst, dat is toch nog beter dan die goddeloosheid in de wereld. Daartoe zijn wij toch geneigd? Ik ook. Wie zal er niet zijn. Dan zegt men, ja, men kan toch beter bij de

godsdiens zijn dan zo. Maar toen bracht God mij bij hoe het in Zijn troon werd aangemerkt wat er hier met Zijn Zoon gebeurde. En nu was Zijn Zoon net een stuk marktgoed, waar men net mee hanste en omsprong als of het gewoonweg een stuk koophandel was. Daar kon men er meer mee verdienen, daar meer eer mee inleggen, daar meer naam door krijgen, enzovoorts. Maar het liep niet over de eer van God, niet over het heil van zondaren. De persoon van Jezus Christus was verworpen tot een stuk koophandel, waar men mede hanste en sjouwde en deed naar dat het goed was in de ogen. En daarover was de gramschap en de toorn van God. Eerst was ik overreed van de billijkheid van wat God over ons bracht, maar toen ik die dingen aanschouwde is Hij daardoor mijn hart uit gaan winnen en overwinnen. Toen ben ik het zo hartelijk met god eens geworden, toen ben ik geheel aan de kant van God komen staan. Dat al liet Hij het zeewater stromen van de Schelde tot aan de Dollard en tot aan de Duitse grenzen, dat men zou zeggen als men hierheen voer: Kijk eens mensen, hier heeft indertijd Nederland gelegen, helemaal weggespoeld, verzwolgen door de zee onder het oordeel Gods. Dan was die Majesteit rechtvaardig in Zijn oordelen en eeuwig billijk. En zo als ik die plaats moest innemen en die Majesteit recht en gerechtigheid toekennen, daar gebeurt het dat daar is een liefde uit het Goddelijk Wezen, en daar ging Hij mij aanspreken met de naam die Hij mij had gegeven toen Hij Zijn eeuwig zoen- en zoutverbond met mij oprichtte. Is mij gaan eigenen, gaan lieven, zoals ik het nooit te voren heb gekend. En daar Hij mij ging eigenen en lieven, mij toesprak in de zoetste liefde, toen is er in mijn ziel gaan werken een hoop, dat die nu hulpeloos kermen, verdrukten vol gebrek, als die dag van God daar is wel eens een grote meevaller op kunnen doen. Want ik ben gaan zeggen: grote God, wie ben ik! U heeft ook mij van straat opgeraapt, ik heb nooit naar U gevraagd, ik heb U niet gezocht, want daar U mij te sterk geworden bent heb ik naar U moeten vragen. Nu is er bij mij geen waardigheid, geen verdienste, er zijn geen rechten, er is niets, ik ben verwerpelijk in alle opzichten. En daar ik nu aan Uw zijde sta en Gij bewijst Uzelven alzo, dan zult Gij U zeker niet onthouden aan al degenen die het oog op U slaan en welke hoop en verwachting is op de levende God. Dat wilde ik een ieder hier zeggen dat dat in mij woont dat men wel eens een grote meevaller op kon doen. Maar wij moeten er op rekenen dat het wel ernstig zal worden want God ontziet absoluut geen vlees. Dat kan Hij niet doen en mag Hij ook niet doen, want dat duidt Zijn glorie niet. Wij hebben gezondigd, dat is een vrij- en moedwillige daad van ons. Van daaruit is die Majesteit heilig en recht. Die morgen ben ik opgestaan, dus ja, hoe was ik, als een gebroken mens in mijn rug. Indertijd heb ik ischias gehad in mijn been en de zenuwen en spanningen werken daarop, dus ik was helemaal kreupel en liep als een wrak over de aarde. Maar dat gaf niet; ik had indertijd van God geloofd en aangenomen, en nu woonde er in mijn ziel, dat, als die dag daar was dan zou er zeker openbaar worden dat wat God aanhing dat God daarop zou zien. Want Hij plaagt en bedroeft de mensenkinderen niet van harte. Het is die God van liefde. Maar Hij kan van Zijn recht geen afstand doen en het is billijk dat Hij dat verdedigt.

Zodoende ben ik naar Sliedrecht gegaan en 's-avonds ben ik thuis gebracht, dus naar bed. Ik was op en ten einde. En toen is mijn ziel gaan zingen uit de 103e psalm: Maar 's-Heeren gunst zal over die Hem vrezen, in eeuwigheid altoos dezelfde wezen; Zijn trouw rust zelfs op 't late nageslacht, dat Zijn verbond niet trouweloos wil schenden, noch van Zijn wet afkerig d'oren wenden, maar die, naar eis van Gods verbond betracht. En die hoop die in mij gewerkt was onder Gods majesteit is versterkt geworden en toen is er zulk een geloof in mij gaan werken dat in die dag die God maken zal, er wederom gezien zal worden het onderscheid tussen de rechtvaardige en de godloze, tussen die, die God dient en die, die Hem niet dient. Wat er in mijn ziel gewerkt heeft is niet onder bewoordingen te brengen vanwege de ontzettende blijdschap dat God God is, van Zijn recht geen afstand doet, maar handelt in Zijn Zoon met behoud van Zijn eer en grootmaking van Zijn Naam, en Zijn ellendigen en ongelukkigen niet vergeet.

Daaruit is het dan geweest dat er een gehele wijziging in mijn gemoed gekomen is. Die ernst die daar toen geweest is, is niet van mij. Ik weet dat God komt en als die dag daar is, dan weet ik dat het ernstig zal zijn. Maar nu woont er geloof en hoop in mij, dat als Hij niet komt, dat de ondergang betekent van geheel Sion, want dan schiet er geen hoop meer over voor uw kinderen, geen verwachting, dat beest slokt alles in, daar is niets aan te doen. Maar als Hij Zich opmaakt, dan gaat het ten koste van dat beest en van alle machten die zich tegen Hem stellen. Van daaruit is er nog hoop en verwachting voor onze kinderen en voor ons nageslacht. Sinds dien is het nu zo: dat ligt in mijn ziel verklaart, ik verwacht Hem, ik zie in Hem het leven. En nu gebeurt het bij tijd en gelegenheid (dat doe ik niet maar wat Hijzelf in mijn ziel gelegd heeft dat gaat zich dan uitspreken op zodanige wijze) dat alles roept tot God. Zodoende is het op een woensdagavond geweest (ik kon het niet helpen, ik heb dat nooit gedaan, want ik zoek liever te slikken en te verbergen) dat, wat in mijn ziel ligt zo levendig werd, dat ik onder het bidden op de kansel mijn handen uitgestoken en heb staan roepen: Verschijn toch blinkend, God der wrake; laat toch Uw arm tot ons genaken; betoon Uw goddelijk aangezicht, Gij Rechter, Die de aarde richt. Want daarin ligt alleen alle uitkomst begrepen.

Dan ligt dat weer een weinig stil en onverwachts komt dat weer boven. Nu is het een week of wat geleden dat ik zou een paar zieken gaan bezoeken in Vlaardingen. Het was prachtig mooi weer en ik fietste er heen. Toen was ik daar bij het zwembad, daar lopen kinderen bij dat bad, er waren nogal veel auto's, fietsen, brommers, wandelaars. Terwijl ik daar zo heen fietste is het opeens of er tegen mij gezegd wordt: Kijk nu eens hoe je volk is! Want sinds het voorgevallen is dat ik geheel aan de kant van God heb mogen koen staan, is daar zulk een nauwe vereniging zo als ik dat in de loop van al die 32 jaren niet gekend heb. Ik ben kind en Hij is mijn Vader. Ik ben een ongelukkige, die soms niet van de morgen tot de avond kan komen, maar dan is Christus mijn oudste broeder, Die met mij gaat en hier door het leven leidt en brengt. Dan is daar een zoetheid die ik niet onder bewoordingen kan brengen. Dus toen was het: kijk eens zo is nu uw volk! En toen zag ik van de kinderen die daar met de onderwijzer liepen tot degenen zoals daar alles voor mij was, dat de inhoud was van hun hart als geest van deze eeuw: Wij zijn heren, wij zullen tot U niet komen. Met andere woorden: Blijft U maar in de Hemel en wij zullen het hier wel stellen. Want het is hier zo'n kwade tijd nog niet voor degenen die hier in deze boel kunnen leven. Dan gaat het hier aardig hoor! Ik was verslagen en wat moet je zeggen. Toen ben verder gefietst tot ik was bij Wilton. Daar is het nogal stil. Ik ben van de fiets gestapt, die heb ik daar tegen een lichtmast gezet, en toen ben ik met mijn rug naar de mensen en het verkeer gaan staan en heb mijn tranen de vrije loop gegeven. O, wat heb ik uit staan jammeren. Dat werd God aangedaan. Maar ons volk bidde om de ondergang, ze moeten God niet, men moet Jezus niet. Men wenst niet te staan onder de heerschappij van Christus en onder de tucht van Zijn Woord. Moedwillige godsdienst, wij zijn heren, wij gaan onze eigen weg. Terwijl ik daar sta te schreien gaat opeens open, waarom ik nu zo was. En daar krijg ik te zien dat de wet mijns Gods stond in mijn hart geschreven. En die wet immers vraagt dat wij God liefhebben boven alles en de naaste als onszelf. En nu bracht de liefde tot God met zich dat ik God van geen onrecht kon beschuldigen, maar Hem eren als de reine, heilige en vlekkeloze Majesteit; maar aan de andere zijde, dat ik als een gebroken mens over de aarde liep en vond zijn oorzaak hierin: het was mijn naaste, het was mijn volk. Ik was Nederlander, ik behoorde tot hen, en nu waren de zaken zó. Toen is open gekomen, dat ik zo in de troon van God bekend was als die Hem bedoelde en het goede zocht voor mijn naaste.

In die omstandigheden waarover ik zo even sprak, toen er zoveel van Gods Majesteit op mij geweest is, heb ik verstaan dat er van Daniel staat: toen was ik enige dagen krank. Dat is toen mijn geval geweest. Maar sindsdien is het zo, als daar niet rechtstreeks is van onderstand, van tussenkomst, van geloof, dan ben ik hier dikwijls net een mens, die als ziek over de aarde

gaat: wat zal het eind nog zijn! Maar als daar is van Zijn genadehand, als daar is van hetgeen Hijzelf heeft ingedrukt, dan begint alles in mij te leven, dat Hij nog eens nieuwe dagen zal voegen tot des Konings levenstijd.

Nu wil ik verder dit erbij voegen, want de tijd is bijna voorbij: waar God mee komt, weet ik niet. Maar daarnaar ben ik nu niet zozeer nieuwsgierig, of dat het zal zijn met oorlog of met andere oordelen, want uiteindelijk is dat tweedehands. Dat is niet de hoofdzaak. Er is een grote wereldoorlog geweest en die heeft niets uitgewerkt. Het loopt hierover dat als die God zich opmaakt in oordeel en gericht, Hijzelf meekomt om orde op zaken te stellen. Daardoor woont er niet in het allerminst in mij: en God, waarmede zal het zijn en waardoor zal het wezen; daar heb ik helemaal geen behoefte aan. Ik heb maar aan eene zaak behoefte, en dat is, dat Hij komt en Zijn woord bevestigt, en dat die dag aanbreekt dat Hij de zaken van Zijn Zoon ter hand neemt en dat Zijn koninklijk ambt weer wordt hersteld en Hem de ere wordt gebracht. Ik zeg dat omdat men hoort soms wel eens over mij praten, en van praten komt praten, zodat het zelfs is dat er over mij gesproken wordt over bijzonderheden, die nooit uit mijn mond gekomen zijn. Daarom heb ik eerlijk en open voor allen gezegd wat de hoofdzaak is van wat er in mijn ziel woont.

Dat ik Hem verwacht en dat Hij mij dus verwachting heeft gegeven, en dat Mijn gehele ziel daarnaar hijgt en verlangt, naar Zijn overkomst om orde op zaken te stellen.

Iemand mocht nog zeggen: Maar dat is toch om te vrezen als die dag daar is! Ja, inderdaad, dat zal ernstig wezen. Maar als wij zien hoe het nu is en hoe het gaat, dáárvoor kunnen wij nog meer vrezen. In mij woont dat ik niet bang ben voor God, maar ik ben wel bang voor mijzelf, voor mijn zonden, voor satan en voor alle mensen. Daar ben ik wel bang voor. Maar ik heb van God nog nooit anders ontmoet als ik mij voor Hem moest vernederen en buigen in het stof dan: want goedertieren is de Heer, Zijn goedheid eindigt nimmermeer. Dat is steeds en steeds en steeds mijn ervaring geweest. Omdat die zaken zoveel jaren in mij werkende geweest zijn, daarom is het dat ik daaruit op Hem uitzie, die getrouwe God. Ten koste van wat ook. En zo het gaat, gaat het; maar dat de Naam van God en van Zijn heilig kind Jezus weer in ons vaderland worden geëerd en erkend.

Zoek daartoe ook een ieder een plaats en een thuis en een onderkomen onder de schaduw van Zijn genadevleugelen. Want als er iets noodzakelijk is dan is het dat wel, om een thuis en een plaats bij Hem te hebben voor die dag die aanstaande is en komen zal.

Gezongen is nog het 3e vers uit Psalm 147:

Zeer groot is onze Heer, vol krachten;
Onpeilbaar diep zijn Gods gedachten;
Daar Zijn verstand, nooit af te meten,
Ver overtreft al wat wij weten.
Zachtmoedigen wil Hij bewaren,
Hij houdt ze stand' in hun gevaren;
Maar goddelozen doet Hij bukken,
Bezwijken onder d'ongelukken.